

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

37 Quaedam quaestiones de seruitutibus realibus diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quaedam quaestiones de Seruitutibus realibus diluuntur.

CAP. XXXVII.

PRIMO quaeritur, Quando nam huiusmodi seruitutes tradi intelligentur, ita ut ius in eis acquiratur? Respondeo, traditas censeri, quando is, cui est promissa, vel debita seruitus, titulum habet, & immititur, vel inducitur in fundum, qui seruitutem debet. Secundò, quando is, cui seruitus debetur, utitur seruitute, sciente, & patiente domino praedij, quod seruitutem debet. *l. 3. vers. Dare. ff. de usufructu, cuius legis haec sunt verba: [Dare autem intelligatur, si induxerit in fundum legatarij, eumve patiatur uti. l. Quoties. 2. ff. De seruitutibus. l. 1. vers. Traditio. ff. De seruitutibus. rusticis. praed.]*

Obiicit, in huiusmodi legibus requiri ingressum in fundum, & vltim seruitutis, vel iuris, sciente, & patiente domino fundi, ergo non satis est, si quis in fundum inducatur, nisi etiam utatur seruitute. Aretinus in *l. 3. ff. De acquirend. possess.* ait vtrumque esse necessarium, & ingressum in fundum, & ingressum seruitutis. Communis est tamen sententia, teste Antonio Gomes *Tom. 2. V. artur. resolut. cap. 15. numer. 45* sufficere, si is, cui seruitus debetur, in fundum inducatur, vel si eo utatur, sciente, vel patiente domino praedij, quod seruitutem debet. Quid si fundus non possideatur à vero domino, sed à quodam alio? Et quia ab eo titulum habeat, an requiratur, ut dominus sciat, & patiatur, & an sufficiat, si ab illo possessore in fundum inducatur? Respondeo sufficere, si ab illo possessore mittatur in fundum, vel si illo sciente, & non impediante, eo utatur. Ita communis opinio, ut testatur Antonius Gomes *ed in loco, quem paulo ante protulimus, vers. ex quibus infero.*

Sciendum est, ius seruitutis acquiri duobus praedictis modis, quando ex contractu debetur: nam si in vltima voluntate relinquatur, tunc ita iure acquiratur legatario sine aliqua traditione. *l. Si partem, vers. vii. ff. Quomodo seruitus amittatur.*

Secundò quaeritur, Quo modo seruitutes reales praescriptione acquiruntur? Respondeo, seruitutem realem continuam, vel quasi continuam, ut signi immittendi, oneris ferendi, stillicidij, aqueductus, acquiri decem annis inter praesentes, & viginti inter absentes bona fide interueniente. Requiritur etiam, ut sciat, & patiatur is, contra quem praescriptio procedit. Communis opinio, ut refert Antonius Gomes *loco memorato, num. 27.*

Dubie quaeritur, An etiam titulus requiratur? De hac quaestione Felinus in *cap. Si delegato numer. 1. de praescriptionibus.* & Balbus 2. parte, *tertia partis, quaest. 6. c. 2. parte quarta, quaest. 2.* Communis opinio habet etiam non requiri Titulum. Sic Antonius Gomes *eodem in loco, quem supra retulimus*, Felinus, & Balbus, Ripa in *cap. Cum Ecclesia numer. 122. c. numer. 126. de cassibus possess.* quamuis Duarenus *lib. 1. Disputatium, cap. 34.* & Ioannes Cotarius in *l. Seruitutes. ff. De seruitutibus.* titulum etiam requirant: Quia bona, inquit, fides sine titulo esse non potest. At verò probabilior est communis sententia, quia ad bonam fidem in eiusmodi seruitutibus sufficit quasi possessio longo tempore confirmata. Seruitus autem realis discontinua, ut iter, actus, via, non acquiruntur praescriptione temporis consueti, sed possessione diuturni temporis, cuius initium in memoria hominum non sit; quia eius possessio non potest esse continua, eo quod quotidie interrumpatur. *l. Seruitutes. 4. ff. De seruitutibus ibiq.* Glossa, & Bartolus, & Paulus, & ceteri communiter, *l. Hoc iure. §. Ductus aquae. ff. de aqua quotidiana. c. Estina*, ubi verba sunt: [Ductus aquae, cuius origo memoriam excedit, iure constituitur loco habetur.] Et in hac praescriptione non requiritur titulus, nec scientia, nec patientia aduersarij, quia ex tam

longi temporis intervallo leges, & iura probabiliter indicant esse titulum, & bonam fidem. Ita communis opinio teste Antonio Gomes *loco praedicto. numer. 25.* Vnde si praecedent titulus, vel à vero domino, vel ab aliquo bonae fidei possessore, sufficit tunc ad praescriptionem inter praesentes duorum annorum spatium, & inter absentes, viginti, ut docet Antonius Gomes.

Tertio quaeritur, An in praescriptione seruitutis realis continuæ, vel quasi continuæ, tempus praescriptionis generaliter currit in seruitutibus affirmatiuis, & negatiuis ab eodem tempore? Respondeo, minime: nam in seruitutibus affirmatiuis, ut signi immittendi, oneris ferendi, stillicidij, aqueductus, & similibus, praescriptio incipit procedere à die, quo quis seruitute uti coepit: in seruitutibus verò negatiuis, ut altius non tollendi, stillicidij non auertendi, & alijs generis eiusdem, incipit praescriptio currere à die, quo quis prohibetur ab aduersario, altius tollere aedificium, vel stillicidium auertere. Vnde etiam si per mille annos aedificium non tolleretur, vel stillicidium auerteretur, dominus iure non poterit, vel aedificium attollere, vel stillicidium auertere, nisi elapso decem annorum intervallo inter praesentes, vel viginti inter absentes ab eo die, quo ei aduersarius interdixit, ne aedes altius attolleret, vel ne stillicidium attolleret. Ita Bartolus, Baldus, Paulus, & ceteri communiter, teste Antonio Gomes *loco praedicto, numer. 22.*

Quarto quaeritur, Quomodo seruitutes reales amittantur? Respondeo amitti quando is, cui seruit fundus, & dominus seruitute non utitur eo tempore, quo uti posset, & deberet: ut colligitur ex *oro Titulo Digestorum: Quomodo seruitutes amittantur.* Item seruitus realis aliquando amittitur: quia cum domino praedij confunditur: Veluti si Titius coepit esse dominus fundi, cui seruitus debebatur. *l. 1. ff. Quomodo seruitutes amittantur*, Cuius legis verba sunt: [Seruitutes praediorum confunduntur, si dem vtriusque praedij dominum esse coeperit.] Dicitur: [Si idem.] quia reuera seruitus amittitur, & extinguitur, siue is, cuius fundus seruitutem debebat, coepit dominium habere vtriusque fundi; siue is, cui seruitus debebatur, factus fuerit dominus vtriusque praedij: siue quispiam alius vtriusque praedij in dominio habere coepit. Glossa in *l. 1. praedicta.*

Quares, an seruitutes praediorum intereant, si is, cui debentur, vel moritur, vel capite minuatur? Respondeo minime: in hoc enim differt seruitus realis ab usufructu, qui est seruitus personae, cui vsusfructus debetur personae fructuarij, & ita perit fructuario mortuo, vel capite minuto; at seruitus praedij non domino, sed praedio debetur. Quare tamen si dominus praedij, vel decedat, vel capite minuatur, non extinguitur tamen. Vnde in *l. Iura. ff. Quomodo seruitutes amittantur*, sic habetur: [Iura praediorum morte, vel capitis diminutione non perire, vulgò traditum est.]

Quinto quaeritur, Quando quis uti seruitute, aut non uti intelligatur? Respondeo, cum uti intelligi, qui vitus, vel per se, vel per locum, vel fructuarium, vel bonae fidei possessorem. *l. Seruitus. ff. Quomodo seruitutes amittantur*, ubi verba sunt haec: [Seruitus, & per locum, & fructuarium, & bonae fidei possessorem nobis retinetur.] Et in *l. Vsu retinetur. ff. Eodem Titulo*, habetur sic: [Vsu retinetur seruitus, cum ipse, cui debetur, vitur, qui in possessione eius est, aut mercenarius, aut hospes, aut medicus, quiue ad visitandum dominum venit, vel colonus, vel fructuarium, denique quicumque quasi debita via vsus fuerit.] Et in *l. Seruitute vsus. ff. Eodem Titulo*, dicitur: [Seruitute vsus non videtur, nisi is, qui suo iure uti se credidit. Ideoque si quis pro via publica, vel pro alterius seruitute vsus sit, nec interdictum, nec actio competit.]

Sextò quaeritur, An cui certum genus seruitutis debetur, id amittat, si alio seruitutis modo utatur? In *l.*

Si is. ff. eod. Tit. hic statutum est: [Si is, cui via, vel actus debebatur, vt vehiculi certo genere vteretur, alio genere fuerit vltus, videamus amiserit nec ne seruitutem, & alia sit eius cōditio, qui amplius onens, quam licuit, vixerit, magisque hic plus, quam aliud egisse videatur: licuit si ratione tenere vsus sit, aut si plura iumenta egerit, quam licuit, aut aquar admiscuent aliam. Ideoque in omnibus istis quæstionibus seruitus quidem non amittitur: non autem conceditur plus, quam pactum est in seruitute habere.] Sic ibi.

Septimo, *Quæ seruitutes dicantur diuiduæ, & quæ indiuiduæ?* Respondeo, solam seruitutem vsusufructus esse diuiduam. *l. Si vsusufructus. ff. Ad legem Falcidianam.* Vnde reliquæ omnes seruitutes sunt indiuiduæ. *l. Stipulationes non diuidantur. ff. de Verbo. obligat.*

Octauo queritur, *Quæ actiones sint de seruitutibus?* In *l. 2. ff. Si seruitus vindicetur*, sic est: [De seruitutibus in rem actiones competunt nobis ad exemplum earum, quæ ad vsusufructum pertinent, tam confessoria, quam negatoria: confessoria ei, qui seruitutem sibi competere contendit: negatoria Domino, qui negat. Hæc autem in rem actio confessoria non alij, quam Domino fundo competit. Seruitutem enim nemo vindicare potest, quam qui dominium in fundo vicinio habet, cui seruitutem dicit deberi.]

Nono queritur, *Quænam veniant in actione confessoria, vel negatoria de seruitute?* In *l. Locum corpus. ff. eod. Tit. §. 1.* habetur sic: [In confessoriam actionem, quæ de seruitute mouetur, fructus etiam veniunt. Sed videamus, qui possunt esse fructus seruitutis. Et est verus, id demum fructum nomine computandum, si quid in re sit, seruitutem nõ prohiberi. Sed & in negatoria actione: vt Labeo ait] fructus computantur, quando interest patientis, non vt fundi sui tenere aduersarium. Et hanc sententiam, & Pomponius probat.]

Decimo queritur, *Quinam possessor, vel quali possessor esse dicatur?* Vlpianus in *l. Sicuti. §. Sed si queratur. ff. Si seruitus vindicetur*, hunc in modum scribit: [Sed si queratur, quis possessoris, quis petitoris partes sustineat: sciendum est, possessoris partes sustinere (si quidem tigna immissa sunt) eum, qui seruitutem sibi debere ait: si verò immilla non sunt, eum qui negat. Et si quidem is obtinuerit, qui seruitutem sibi defendit: non debet ei seruitus cedi, siue rectè pronuntiatum est (quia debet) siue perperam: quia per sententiam non debet seruitus constitui, sed quæ est, declarari.]

Vndecimo queritur, *Quinam possint vt actione confessoria, & negatoria de seruitutibus?* Respondeo, eos posse vti, quorum prædia, siue ea, quæ debent seruitutem, siue ea, quibus seruitus debetur. *l. 1. & 2. §. Hæc autem, & l. 1. §. Competit. ff. Si seruitus vindicetur.* Vtuntur etiam eisdem actionibus hæredes Dominorum stipulantium, qui & agunt. *l. 1. §. ex his igitur, vers. ex quo quidem. ff. de Verbo. obligat.* Vtuntur etiam aratores prædiorum, quibus seruitus debetur, eorumque hæredes. *l. Cum fundo. ff. de Seruit. rustico. præd.* Quod si plures Domini fundi vnius sunt, cui seruitus debetur, quilibet illorum in solidum agere potest: sed in estimatione id, quod interest veniet, scilicet, quod eius interest, qui experitur. Et si vnus sit fundus, qui seruitutem debet, aduersus vnumquemque illorum agi potest: Et qui defendit, in solidum restituere cogitur, quia hæc res diuisionem non recipit. *l. Si quis diuiturno.*

§. Agi autem. ff. Si seruitus vindicetur.

FINIS LIBRI PRIMI.

INSTITVTIONVM MORALIVM PARTIS TERTIÆ DE QVINTO PRÆCEPTO DECALOGI. LIBER SECVNDVS.

IS breuiter de Iure, ac Iustitia in genere prælibatis, sequitur vt præcepta, quibus ius proximi violari prohibetur, aggrediamur. Nā quinto præcepto prohibetur iniuria, qua proximus factò læditur in persona propria: sexto, qua factò læditur in persona coniuncta; quamuis ad hoc etiam peccata contra castitatem reuocentur: septimo, qua proximus factò læditur in rebus proprijs: Octauo, qua verbo læditur.

Hoc igitur libro agemus de quinto præcepto: vbi de Homicidio, Duello, Bello, & participantibus in homicidio, præterea de Ira, Inuidia, Maledictione, & Crudelitate. Verum antequam de his agamus, quædam generatim præmittenda sunt.